Proeftuin Hitte & Gezondheid

Ervaringen uit de praktijk

Tauw | Klimaatverbond Nederland | NAS

In deze werksessie

Hoe leg je verbindingen tussen het fysieke en sociale domein?
Hoe ga je aan de slag met de kaart?

1. Wat is er al?
2. Wie heb je nodig?
3. Hoe pak je het aan?
4. Aan de slag!

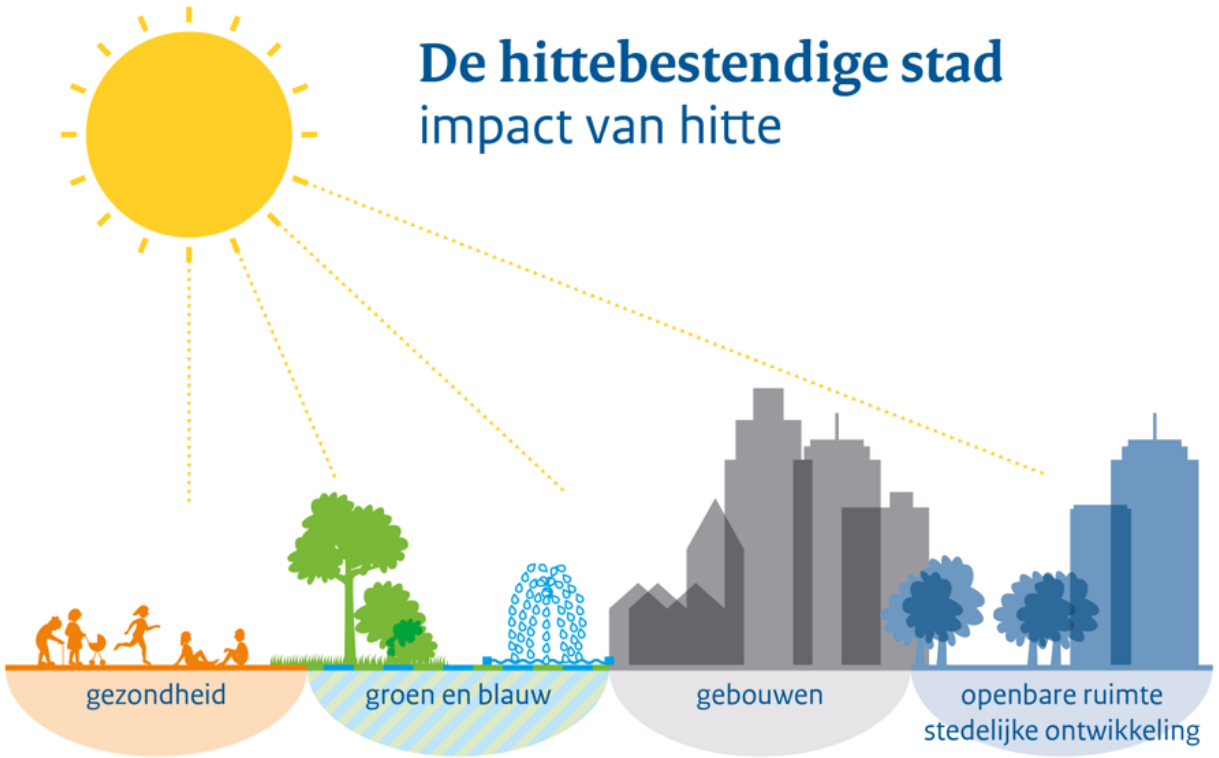

Wat is er al?

Wat is er al?
Nationaal niveau

Fysieke Domein

- Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie
  Procesbeschrijving
  - Stresstesten
  - Risicodialogen
  - Uitvoering

Sociale Domein

- Een tegen eenzaamheid
- Langer thuis
- Alles is gezondheid
- WMO

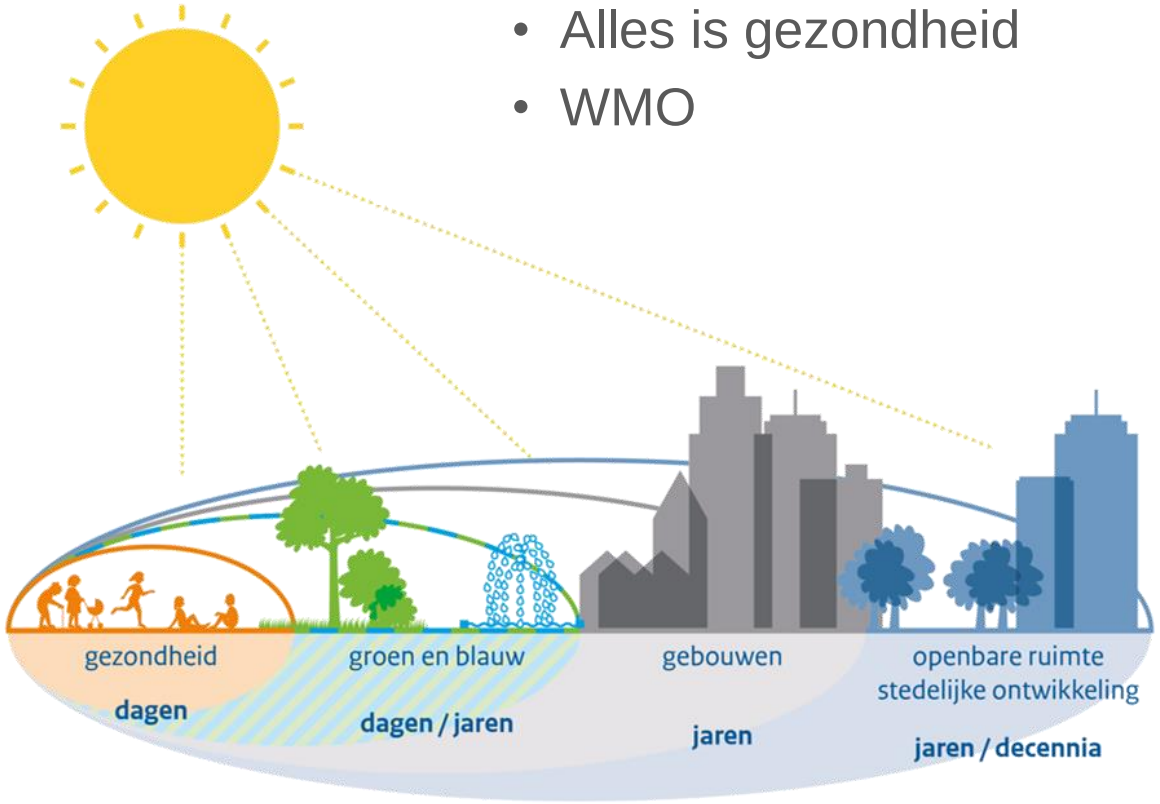

Wat is er al?
Nationaal niveau

EEN TEGEN EENZAAMHEID

Programma's versterken

- Doelgroep
- Lokale aanpak
- Data visualisatie

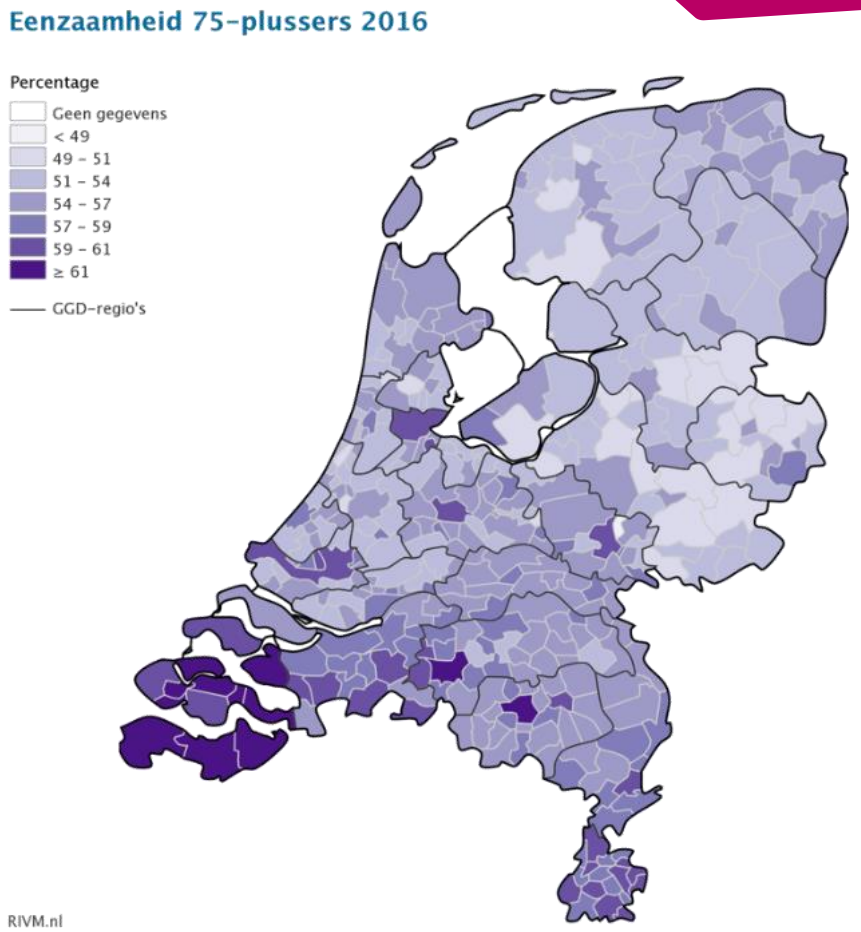

Wat is er al?
Lokaal niveau

Fysieke domein

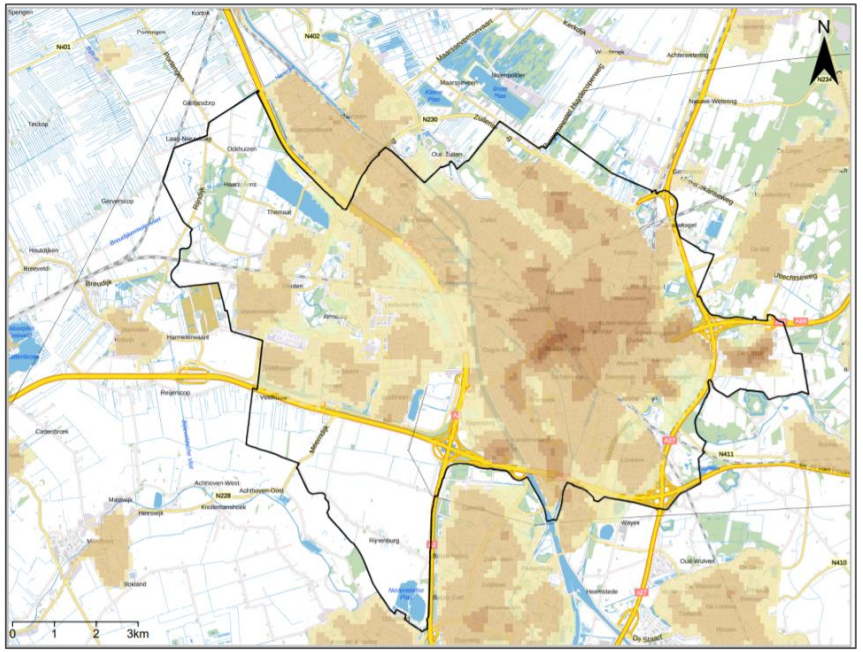

Effect Hitte Gemeente Utrecht – Scenario 2050WH
Bron: Klimaateffectatlas

Sociale domein

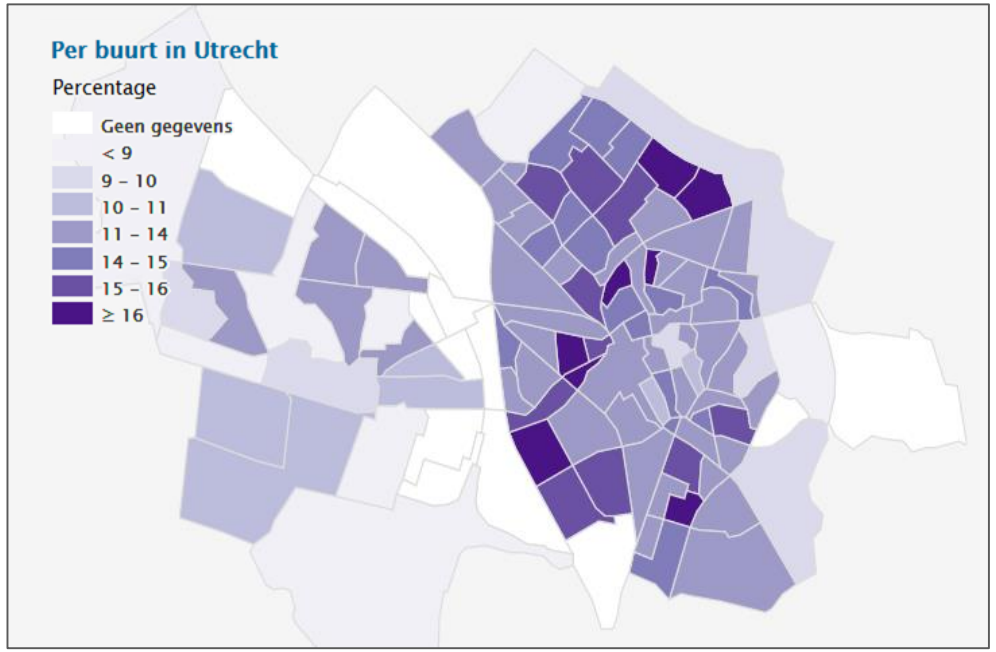

Ernstige eenzaamheid 75-plussers 2016
Bron: RIVM

Klimaatverbond Nederland

Wat is er al?

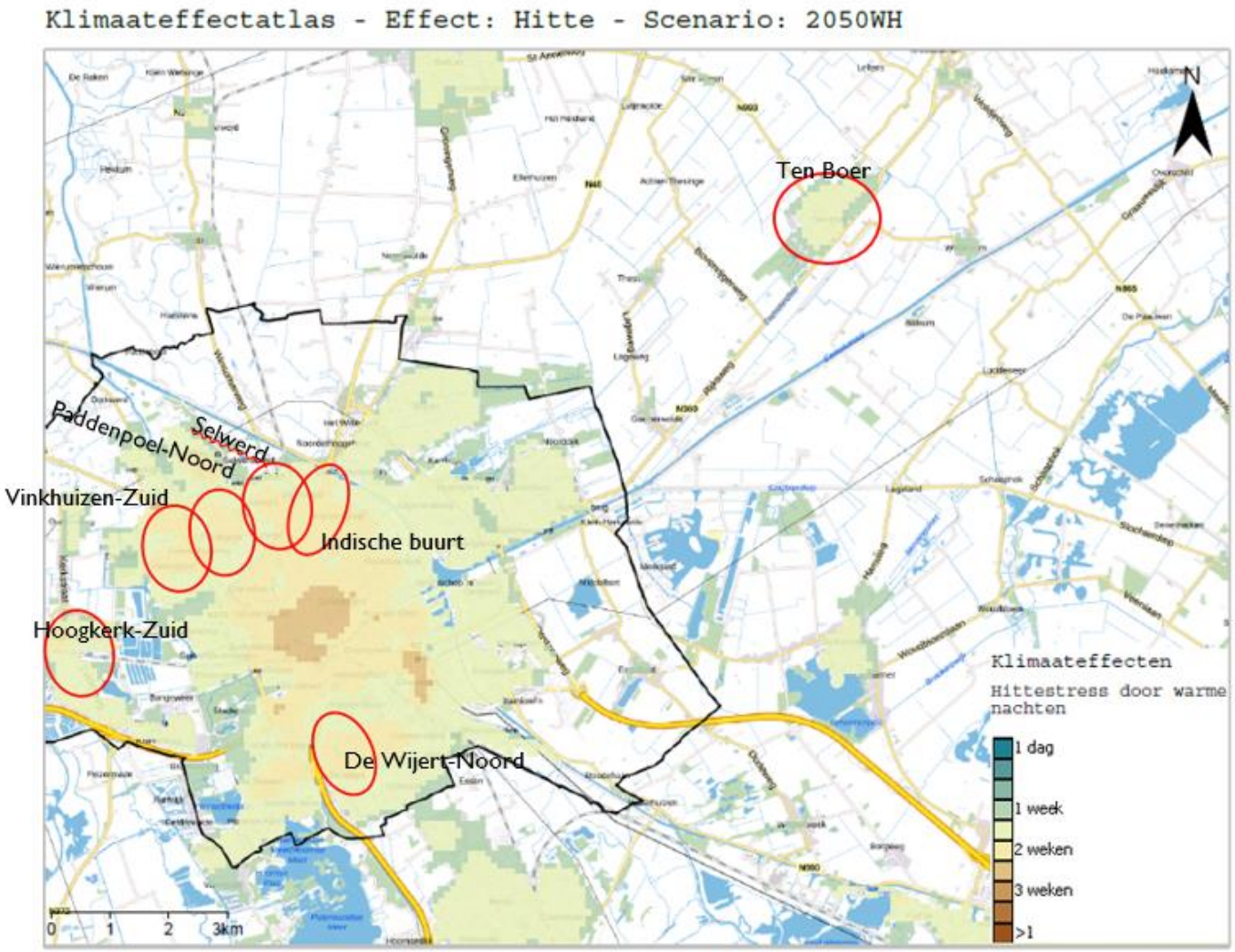

Eerste versie Hitte- en eenzaamheidskaart

Wie heb je nodig?

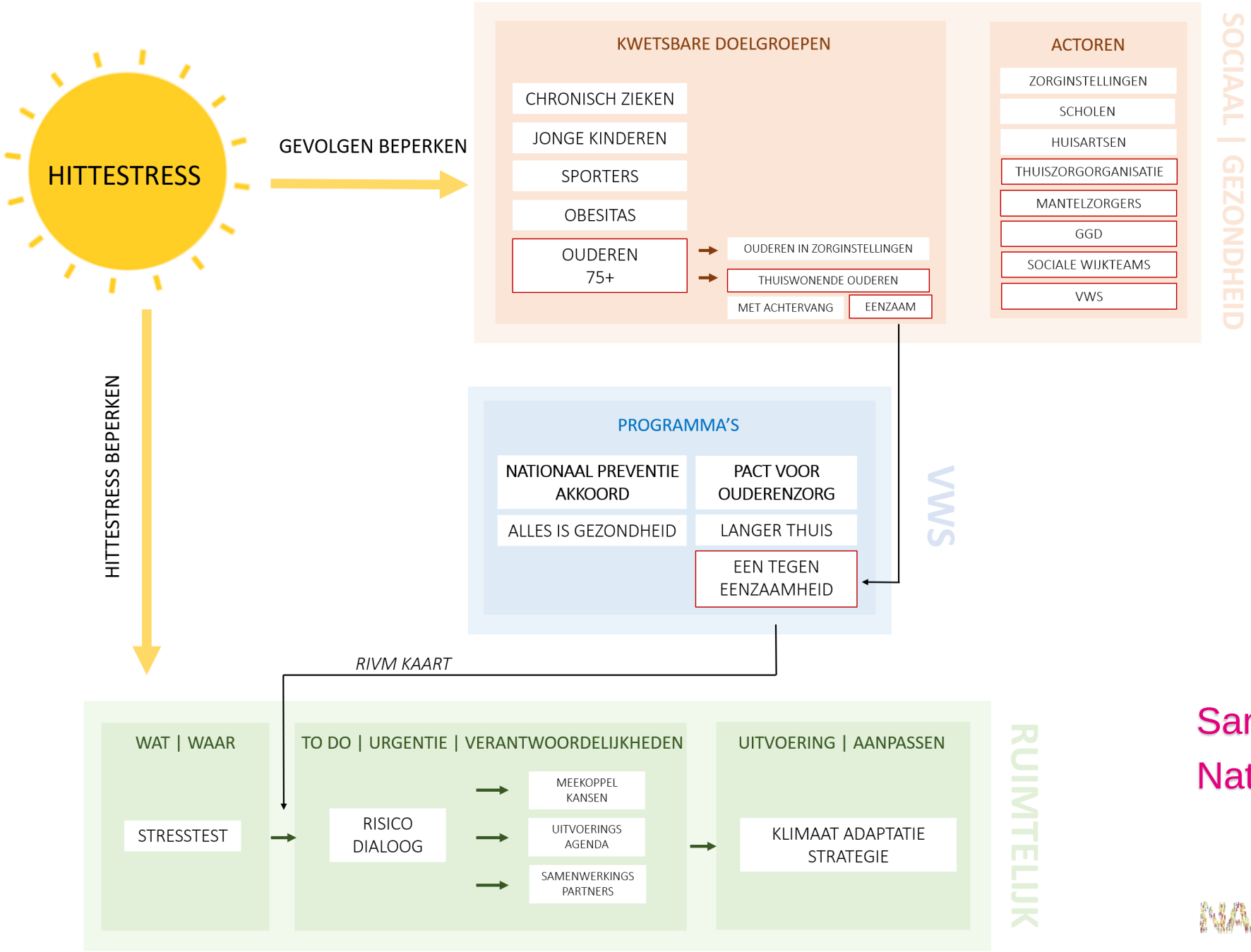

Samenwerking Nationaal

Klimaatverbond Nederland

Wie heb je nodig?

Samenwerking tussen domeinen

- Problematiek overstijgt domeinen
- Elk domein eigen agenda
- Actoren identificeren

Klimaatverbond Nederland

Wie heb je nodig?
Lokaal niveau

…..

Beleidsmedewerker Klimaatadaptatie

Stedenbouwkundige Sociaal Ontwikkelaar

….. Bomenbeheerder Adviseur Gezonde Leefomgeving

Eenzaamheidswethouder GGD Healthy Ageing

Maatschappelijk Ontwikkelaar Wijkmanager

Groenbeheerder Ecoloog

Omgevingsmanager …..

Hoe pak je het aan?

Hoe pak je het aan?
Lokaal niveau

Lokaal

- Actuele thema’s sociale domein
- In gesprek

Hitte- en eenzaamheidskaart Utrecht

Door klimaatverandering neemt het aantal zomerse en tropische dagen toe. De zomer van 2018 was de warmste in de afgelopen eeuwen en de zomer van 2019 kende de heetste week ooit: het werd voor het eerst warmer dan 40 graden. Op zulke warme dagen kunnen mensen last krijgen van hittestress. In de stad geldt dat vooral voor eenzame ouderen. Deze hitte- en eenzaamheidskaart laat zien waar de risico's op hittestress het grootst zijn.

Wat is hittestress?

Bij hittestress kan je lichaam zichzelf niet goed afkoelen. Dat kan verschillende gevolgen hebben: huiduitslag, krampen, oververmoeidheid, agressief gedrag, beroertes, nierfalen, ademhalingsproblemen. In het ergste geval kun je er zelfs aan doodgaan.

Wat laat de kaart zien?

De hitte- en eenzaamheidskaart laat zien waar de risico's op hittestress bij eenzame ouderen het grootst zijn. De kaart is een combinatie van een hittekaart en een eenzaamheidskaart. Er is gekozen voor ernstig eenzame ouderen van 75-plus omdat deze groep het meeste risico loopt. Het dorstgevoel van ouderen is verminderd, waardoor ze minder drinken en verhitting en uitdroging op de loer liggen. Andere kwetsbare groepen voor hitte zijn baby's, mensen met overgewicht en chronisch zieken.

Hittestress + Eenzaamheid = Gezondheidsrisico ouderen

Waar is het heet?

In de stad is het warmer dan in het gebied eromheen. Dat effect heet het stedelijk hitte-eilandeffect en geeft een indicatie voor hittestress. Deze kaart geeft per buurt aan hoeveel graden het *gemiddeld* warmer is dan buiten de stad. 's Nachts zijn de verschillen het grootst. Juist dan krijgen mensen sneller gezondheidsklachten.

Hitterecords en de stad

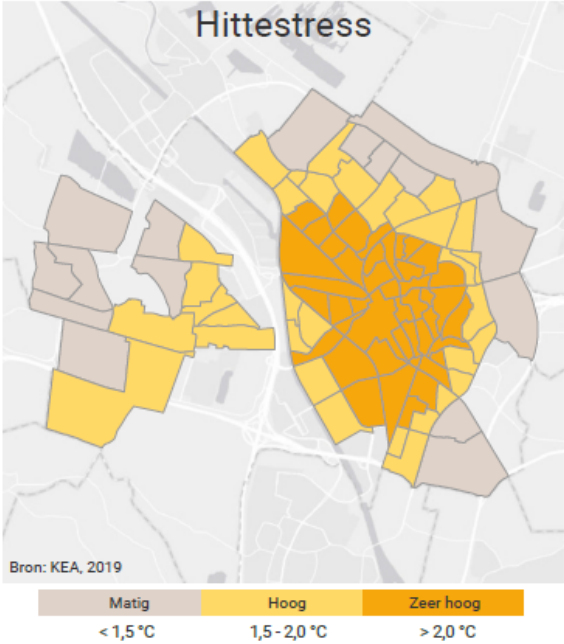

Waar wonen ernstig eenzame 75-plussers?

Deze kaart laat zien in welke buurten veel ernstig eenzame 75-plussers wonen. De kaart maakt geen onderscheid tussen ouderen die thuis wonen of in een zorginstelling verblijven. De data achter deze kaart zijn ontwikkeld door het RIVM. Ze geven een schatting per buurt op basis van een modelberekening.

! 1.940

Ernstig eenzame 75-plussers Apeldoorn

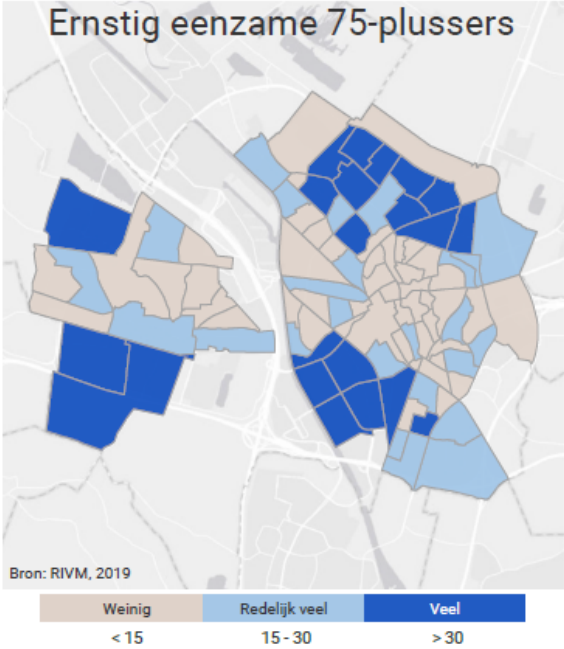

Kaart Utrecht

Klimaatverbond Nederland

Hitte- en eenzaamheidskaart

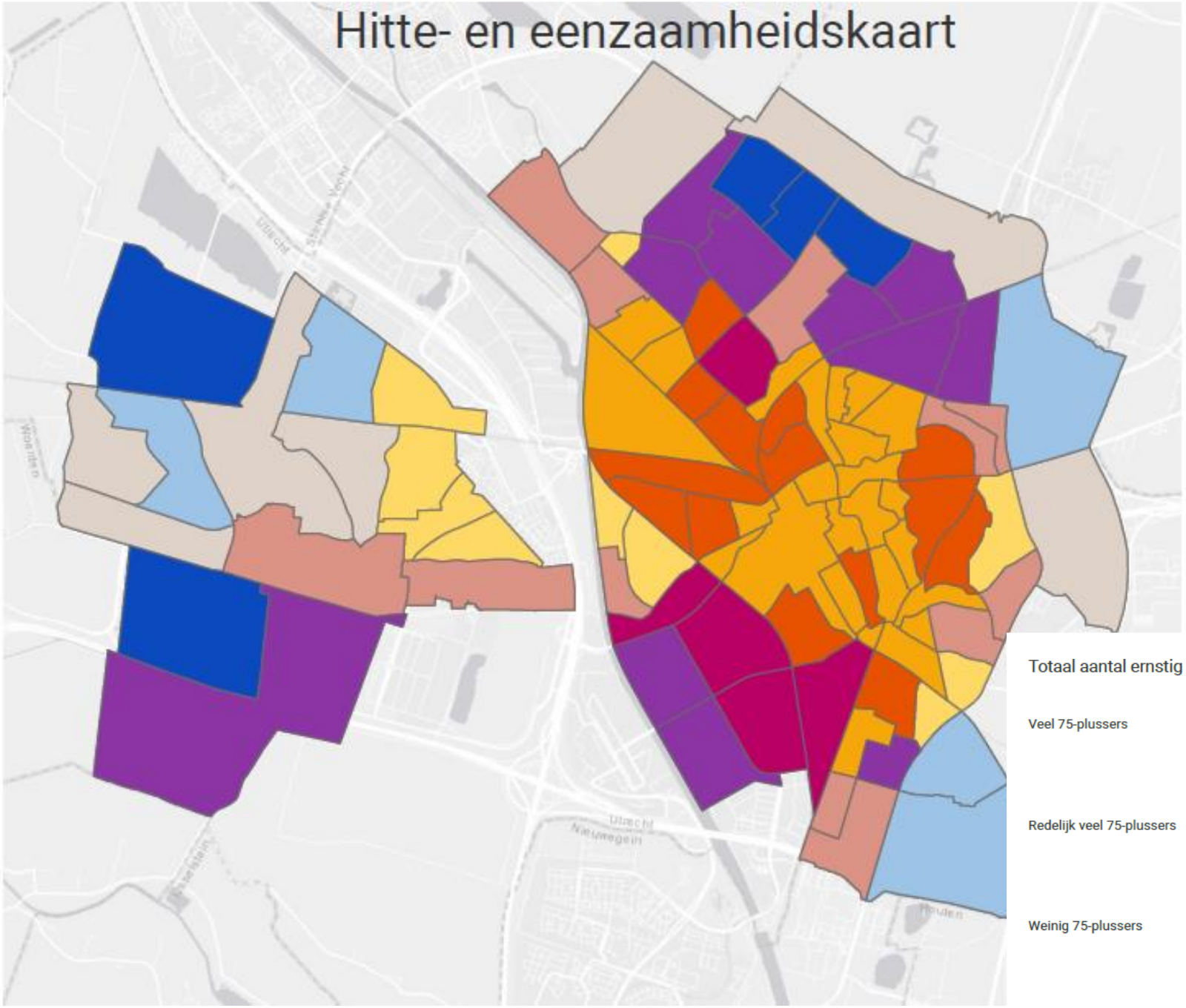

Kaart Utrecht

Totaal aantal ernstig eenzame 75-plussers per buurt type

	Matige hittestress	Veel hittestress	Heel veel hittestress
Veel 75-plussers	250	520	240
Redelijk veel 75-plussers	110	280	270
Weinig 75-plussers	30	70	170

Hoe pak je het aan?
Ervaring uit de praktijk

GRONINGEN

- Wijkaanpak
- Healthy ageing

UTRECHT

- Risicodialoog
- Lokale hitteplan

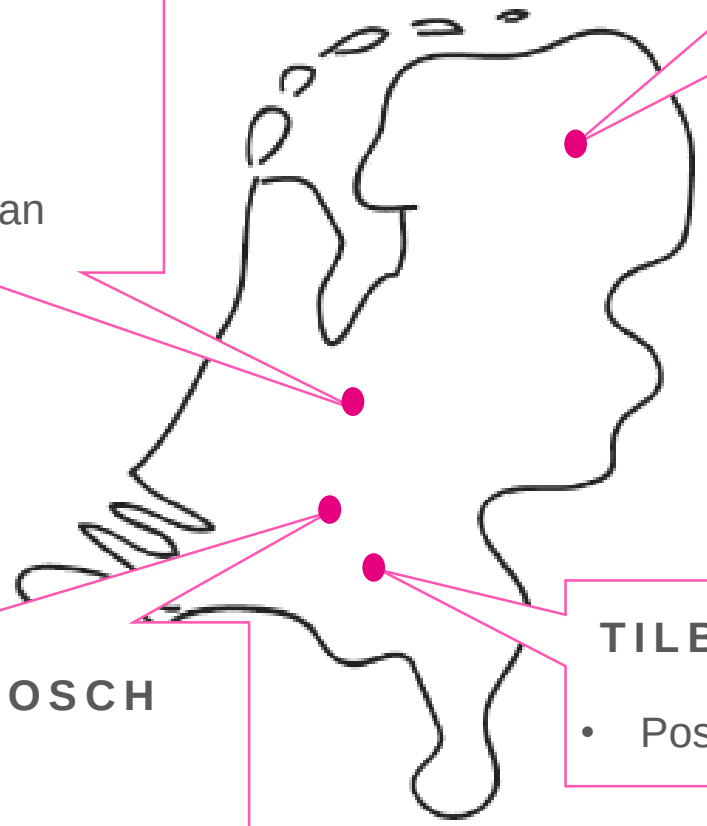

'S HERTOGENBOSCH

- Eenzaamheid
- Bomenbeheer

TILBURG

- Positieve gezondheid

Hoe pak je het aan?

Sterk

Toon interesse in het andere domein, waar zijn kansen om elkaar te versterken?

Slim

Waar zit de energie binnen jouw organisatie op dit moment?

Strategisch

Welke strategie volgt jouw organisatie?

Wat is urgent en bij wie ligt verantwoordelijkheid?

Aan de slag!

Aan de slag!
Ervaring uit de praktijk

Je hoeft niet alles te weten

Soms moet je gewoon beginnen

Nieuwe contacten

Verrassende gesprekken

Nieuwe inzichten

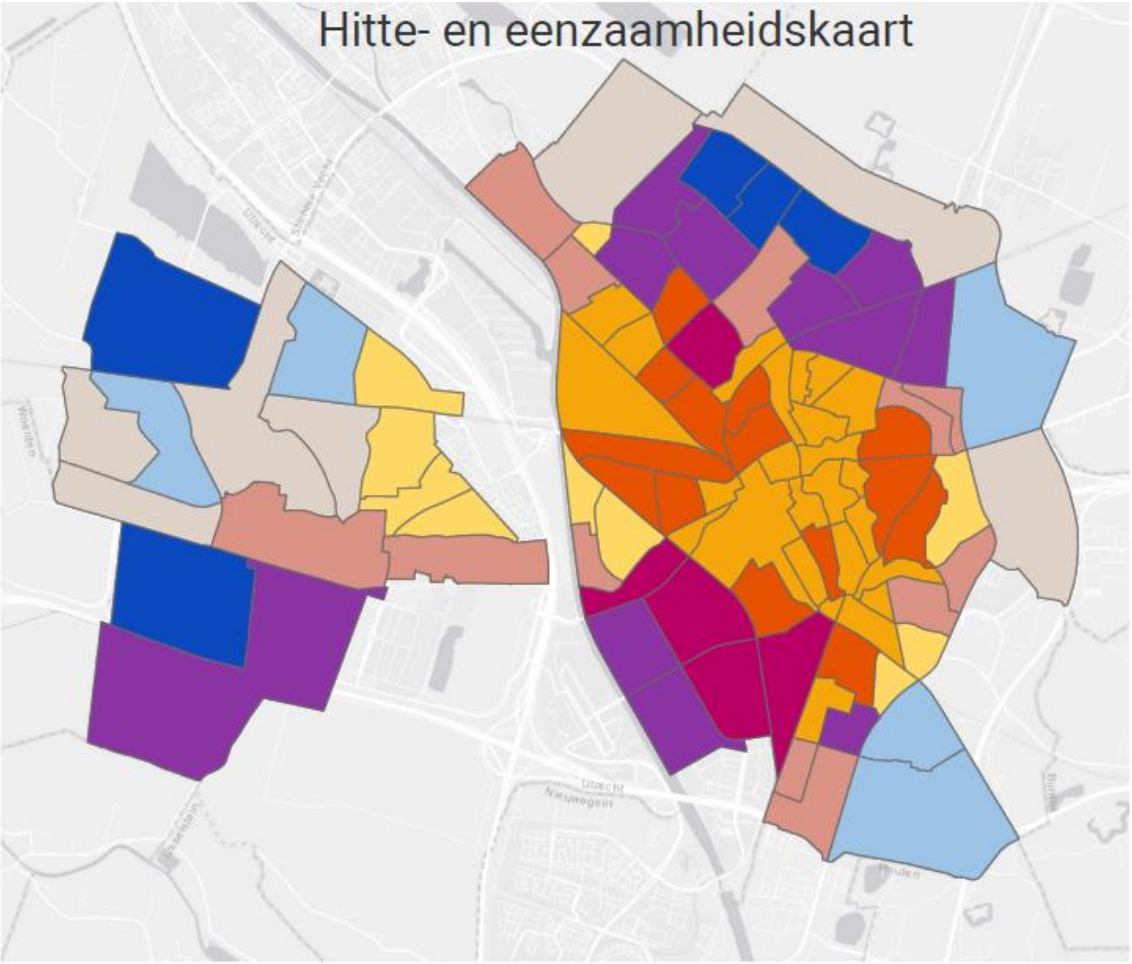

Contact

Edwin van der Strate

+31 57 06 99 40 9

Edwin.vanderstrate@tauw.com

Klimaatverbond Nederland

www.tauw.com